

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

Budapest, 2017. november 24.

Személyi rész	Kitüntetések	a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából	286
<hr/>			
Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa			
2017. október 25-i ülésének határozatai			288
<hr/>			
Javaslattevői felhívás		Rézler Gyula-díjra	289
<hr/>			
Tájékoztató		a MTA doktora cím odaítéléséről	290
<hr/>			
Fogadóóra		a Magyar Tudományos Akadémia főtitkáránál	291

SZEMÉLYI RÉSZ

Kitüntetések a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége kiemelkedő tudományos életműve elismeréseként **Eötvös József-koszorúval** tüntette ki

Basky Zsuzsannát

az MTA doktorát
az MTA Agrártudományi Kutatóközpont
Növényvédelmi Intézet
nyugalmazott tudományos tanácsadóját,

a hazai agrozoológia terén végzett kimagasló munkájáért, a növényi vírusok megismerésében és egyes gyomok vizsgálatában végzett kutatásaiért, valamint a levéltetvek egyedülállóan komplex megközelítésben történő tanulmányozásáért;

Érdi Bálintot

az MTA doktorát
az **Eötvös Loránd Tudományegyetem**
Földrajz- és Földtudományi Intézet Csillagászati Tanszék
professor emeritusát,

a klasszikus fizikához tartozó égi mechanikának a hagyományokat a modern felfogással ötvöző műveléséért, az égi mechanika fél évszázados oktatásáért, valamint a témában alapműveknek számító tankönyveierért;

Horváth Ferencet

az MTA doktorát
az **Eötvös Loránd Tudományegyetem**
Geofizikai és Űrtudományi Tanszék
professor emeritusát,

a geofizika területén elért, nemzetközileg is kiemelkedő eredményeiért, iskolateremtő munkásságáért;

Komlós Katalint

a zenetudomány doktorát
a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
professor emeritusát,

a muzikológia kiváló műveléséért, a 18. századi zongoramuzsika feltárása és korabeli modern billentyűs hangszeren, fortepianón való megszólaltatása terén végzett kutatásaiért;

Makó Csabát

a szociológiai tudomány doktorát
az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont
Szociológiai Intézet
gazdaság- és szervezetszociológusát,

a magyar szociológia és munkatudomány terén végzett, a nemzetközi, a szocialista és a poszt szocialista gazdaság társadalmi, szervezeti és kulturális viszonyaival foglalkozó kutatásokra is nagy hatást gyakorló munkásságáért;

Nagy Józsefet

a **kémiai tudomány doktorát**
a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Szervetlen és Analitikai Kémia Tanszék
professor emeritusát,

a szilíciumvegyületek kémiájának elméleti és gyakorlati vonatkozásaiban elért, nemzetközi szinten is kimagasló eredményeiért, a szilikonpolimerek széles körű hazai alkalmazásának bővítéséért;

Wollemann Máriát

az orvostudomány doktorát
az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont Biokémiai Intézet
nyugalmazott tudományos tanácsadóját,

közel 70 éves kutatómunkájáért, a hazai biokémiai receptor-kutatások elindításában végzett úttörő munkásságáért, példaeértékű iskolateremtő tevékenységéért.

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke **Szily Kálmán-díjat** adományozott

Tarnóczy Mariann-nak

az MTA Titkárság Testületi Titkárság
nyugalmazott osztályvezetőjének,

az Akadémiánál végzett több mint három évtizedes, a határon túli magyar tudományosság terén kifejtett elkötelezett, kreatív és rugalmas munkájáért, amellyel jelentős mértékben hozzájárult a magyar–magyar tudományos együttműködések hálózatának kialakulásához a Kárpát-medencében és a tengerentúlon.

A Paksi Atomerőmű Zrt. és a Wigner Jenő-díj Kuratóriuma **Wigner Jenő-díjat** adományozott

Tóth Iván

mérnöknek,

a termohidraulika és reaktorbiztonság területén végzett, nemzetközileg is elismert munkásságáért, amelynek során meghatározó szerepet játszott a Paksi Atomerőmű biztonságot fejlesztő projektjeiben.

A Richter Gedeon Nyrt. és a Magyar Tudományos Akadémia által alapított díj kuratóriuma **Bruckner Győző-díjat** adományozott

Tóth Gábornak

az MTA doktorának

a Szegedi Tudományegyetem Orvosi Vegytani Intézet
professzorának,

a módosított peptidek, a biokonjugátumok szintézise és a peptidhormonok szerkezet-hatás összefüggéseinek vizsgálata területén elért kiemelkedő eredményeiért.

A 40 éven aluli kutatóknak adományozott Bruckner Győző-díjat a kuratórium

Csupor Dezsőnek

a Szegedi Tudományegyetem Farmakognóziái Intézet
docensének ítélte,

a természetes anyagok kutatása területén elért eredményeiért.

A Magyar Tudományos Akadémia Pungor Ernő örökösének közérdekű kötelezettségvállalása alapján Pungor Ernő kémikus akadémikus, a hazai és nemzetközi tudományos élet kiemelkedő alakja emlékének méltó megőrzésére **Pungor Ernő-díjat** alapított.

A kuratórium a 2017. évi **Pungor Ernő-díjat**

Kukovecz Ákosnak

a Szegedi Tudományegyetem
docensének adományozta,

az egydimenziós nanoszerkezetekből készíthető nanopórusos rendszerek kutatása területén elért eredményeiért.

Az Oláh György-díj Kuratóriuma – Oláh György Nobel-díjas tudós közérdekű kötelezettségvállalásával – **Oláh György-díjat adományozott**

Kurtán Tibornak

az MTA doktorának

a Debreceni Egyetem Szerves Kémiai Tanszék
egyetemi tanárának,

a természetes és szintetikus heterociklusok sztereokémiájának kutatása területén elért eredményeiért.

A kuratórium a Magyar Tudomány Ünnepeén a magyar vasút fejlesztése területén végzett kiemelkedő eredmények elismerésére a Magyar Tudományos Akadémia által a MÁV Zrt. kötelezettségvállalása mellett létrehozott **Mikó Imre-díjat**, valamint a díj mellé a Magyar Közlekedési Közművelődésért Alapítvány **Mikó Imre-emlékplakettjét** adományozta

aktív szakember kategóriában

Pálfi Csabának

a MÁV Központi Felépítményvizsgáló Kft. munkatársának,
a magyar vasúti technika fejlesztése terén végzett
kiemelkedő munkássága elismeréseként,

életmű kategóriában

Déri Tamás

nyugalmozott MÁV-mérnöknek, főtanácsosnak,

aktív és kiemelkedően eredményes szakmai-tudományos és pedagógusi, valamint műszaki ismeretterjesztő munkájáért.

A Magyar Tudományos Akadémia 2017-ben, **Pataki Ferenc társadalomtudományi érem** kitüntetését alapított, a modern magyar társadalomtudományi kutatások területén kiemelkedő tevékenység elismerésére. A díj testülete az érmet 2017-ben

Borhi László

az MTA doktora

az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Történettudományi Intézet tudományos tanácsadója,
az egyesült államokbeli Indiana Egyetem professzora
részére ítélte,

az Indiana University Press kiadásában megjelent, *Dealing with Dictators. The United States, Hungary, and East Central Europe, 1942–1989* című monográfiájáért, amelyben az Egyesült Államok és Magyarország viszonyrendszerét vizsgálja a második világháborútól a rendszerváltás időszakáig.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, korábbi nevén Magyar Szabadalmi Hivatal, az iparjogvédelmi tudatossággal gondozott és a nemzetközi megméretés próbáját is kiálló kutatási eredményeket létrehozó alkotók megbecsülésére, tevékenységük társadalmi elismerésére 1997-ben a Magyar Tudományos Akadémiával közösen **Akadémiai-Szabadalmi Nívódíjat** alapított.

A Magyar Tudományos Akadémia tudományos osztályainak képviselőiből és a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala díjbizottságának tagjaiból álló kuratórium **Akadémiai-Szabadalmi Nívódíjban** részesítette

Faigl Ferencet

a kémiai tudomány doktorát

a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Szerves Kémia és Technológia Tanszék
egyetemi tanárát,

az optikailag aktív vegyületek előállítási módszereinek és a poláris fémorganikus vegyületek reakcióinak kutatási területén nemzetközi szinten kiemelkedő, számos szabadalomban testet öltő, széles körben hasznosított eredményeinek elismeréseként,

Hangody Lászlót
az MTA levelező tagját
a Semmelweis Egyetem Traumatológiai Tanszékének
egyetemi tanárát

az iparjogvédelmi tudatossággal gondozott sürgős sebészeti és ortopédiai alkalmazások számos területére kifejlesztett implantátumok, rögzítőelemek, endoprotézisek és sebészeti eszközök létrehozásában elért és széles körben hasznosított eredményeiért,

Prechl Józsefet
a Diagnosticum Zrt. kutatás-fejlesztési igazgatóját,

az iparjogvédelmi tudatossággal gondozott, találmányokban tetest öltő, a biomarkerek meghatározására szolgáló, a legkorszerűbb anyag- és robotikai technológiákon alapuló, orvosdiagnosztikai jelentőségű módszerek kidolgozásának elismeréseként.

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa 2017. október 25-i (AKT 5/2017) ülésének határozatai

Napirend

1. Az öttagú eseti bizottság jelentéstétele a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet igazgatói álláshelyére pályázókról
2. Az öttagú eseti bizottság jelentéstétele a Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet igazgatói álláshelyére pályázókról
3. Az öttagú eseti bizottság jelentéstétele a Szegedi Biológiai Kutatóközpont főigazgatói álláshelyére pályázókról
4. Az MTA Természettudományi Kutatóközpont Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet igazgatói álláshelye betöltésének véleményezése
5. Az MTA Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézet igazgatói álláshelye betöltésének véleményezése
6. Tájékoztató az MTA Nyelvtudományi Intézet külső tanácsadó testületében történt személyi változásról
7. Javaslat az MTA Alapszabályának és Ügyrendjének változása miatt, továbbá a kutatóhálózattal kapcsolatos cselekvési pontok alapján a kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek Szervezeti és Működési Szabályzatai módosításának ütemezésére
8. Tájékoztató a TKI 2016. évi szervezeti működéséről
9. Tájékoztató a Lendület program keretében 2017-ben a TKI-hoz került pályázatok indításával kapcsolatban végzett feladatokról
10. Tájékoztató a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) helyzetéről
11. Az AKT által delegálandó három fő megválasztása az MTMT Koordinációs Testület Bibliográfiai Szakbizottságába
12. Egyebek

AKT 1/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai, miután megismerték az igazgatói pályázatot véleményező eseti bizottság jelentését, titkos szavazással véleményt nyilvánítottak az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet igazgatói feladatainak ellátására benyújtott pályázatról. Az AKT 7 igen szavazattal, egyhangúlag javasolja, hogy 2018.

január elsejétől Freund Tamás kapjon igazgatói megbízást ötéves időtartamra.

AKT 2/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai, miután megismerték az igazgatói pályázatot véleményező eseti bizottság jelentését, titkos szavazással véleményt nyilvánítottak a Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet igazgatói feladatainak ellátására benyújtott pályázatról. Az AKT 7 igen szavazattal, egyhangúlag javasolja, hogy 2018. január elsejétől Monostori László kapjon igazgatói megbízást ötéves időtartamra.

AKT 3/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa titkos szavazással véleményt nyilvánított, és 7 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadta a Szegedi Biológiai Kutatóközpont főigazgatói pályázatához felkért eseti bizottság jelentését. Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa titkos szavazással véleményt nyilvánított, és 4 igen szavazattal 3 nem ellenében javasolja új pályázat kiírását a Szegedi Biológiai Kutatóközpont főigazgatói feladatainak ellátására.

AKT 4/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai titkos szavazással véleményt nyilvánítottak az MTA TTK Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet igazgatói álláshelyére benyújtott pályázatról. Az AKT 6 igen szavazattal 1 nem ellenében javasolja, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy 2017. november elsejétől Winkler István kapjon igazgatói megbízást hároméves időtartamra.

AKT 5/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai titkos szavazással véleményt nyilvánítottak az MTA ATK Mezőgazdasági Intézet igazgatói álláshelyére benyújtott pályázatról. Az AKT 7 igen szavazattal, egyhangúlag javasolja, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy 2018. január elsejétől Veisz Ottó kapjon igazgatói megbízást hároméves időtartamra.

AKT 6/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa titkos szavazással véleményt nyilvánított, és 7 igen szavazattal, egyhangúlag tudomásul vette a Nyelvtudományi Intézet külső tanácsadó testületében történt személyi változást, és javasolja az MTA elnökének, hogy az előterjesztésnek megfelelően kérje fel a KTT új elnökét és tagját.

AKT 7/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa tagjai egyhangúlag elfogadták az MTA Alapszabályának és Ügyrendjének változása miatt esedékes, a kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek szervezeti és működési szabályzatai módosításának javasolt ütemezését, amelyet az MTA 188. Közgyűlése által elfogadott, a kutatóhálózattal kapcsolatos cselekvési pontok alapján szükséges megvalósítani.

AKT 8/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai megismerték és egyhangúlag jóváhagyták a Támogatott Kutatócsoportok Irodája 2016. évi szervezeti működéséről szóló tájékoztatót.

AKT 9/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai megismerték és egyhangúlag jóváhagyták a Lendület program keretében 2017-ben a TKI-hoz került pályázatok indításával kapcsolatban végzett feladatokról szóló tájékoztatót.

AKT 10/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai megismerték és egyhangúlag tudomásul vették a Magyar Tudományos Művek Tára aktuális helyzetéről szóló tájékoztatót.

AKT 11/5/2017 (X. 25.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa tagjai titkos szavazással véleményt nyilvánítottak, és egyaránt 7-7 igen szavazattal, egyhangúlag támogatták, hogy az AKT Kmetty Andreát, az MTA EK könyvtárosát, Sramek Rékát, az MTA ATK könyvtárosát valamint Bálint Évát, az MTA KRTK könyvtárvezetőjét delegálja a Magyar Tudományos Művek Tára Bibliográfiai Szakbizottságába.

FELHÍVÁS

Javaslattevői felhívás Rézler Gyula-díjra

A Magyar Tudományos Akadémia és a Rézler Gyula Alapítvány

- a szociológia,
- a munkatudományok,
- a munkajog,
- a demográfia, és
- a társadalomstatistika

területén tartósan kiemelkedő eredményeket elért kutatók munkájának kitüntetésére és jutalmazására 2015. július 31-én **Rézler Gyula-díjat** alapított (lásd: www.mta.hu díjak elismerések).

A **Rézler Gyula-díjra** javaslattevői joggal az MTA tudományos bizottságai, a szakmai társaságok, az MTA kutatóközpontjai és kutatóintézetei, valamint a felsőoktatási intézmények rendelkeznek.

A **javaslatokat** – *Rézler Gyula-díj testületnek* címezve dr. Kisteleki Károlyhoz, az MTA Testületi Titkárság vezetőjéhez **2018. március 31-ig kell eljuttatni** (gazdasagesjog@titkarsag.mta.hu / kisteleki.karoly@titkarsag.mta.hu).

A javaslatnak tartalmaznia kell a jelölt:

- részletes tudományos életrajzát,
- publikációs jegyzékét, közülük kiemelve

- hét legjelentősebb dolgozatot,
- a felterjesztő indoklását.

Az előterjesztésből egyértelművé kell válni a jelölt hazai és nemzetközi elismertségének, az oktatás területén elért – a díj névadójának életművével is hitelesített – eredményeinek.

A díjazott személyéről – a szakmai életműre vonatkozó előterjesztések alapján – az alapítók képviselőiből álló hét fő *Rézler Gyula-díj testület* hoz döntést.

A **Rézler Gyula-díjhoz** oklevél és érem jár, illetve a díjazott 350 000 Ft pénzjutalomban részesül.

A díj ünnepélyes átadására a Magyar Tudomány Ünnepe keretében 2018 novemberében kerül sor. A díjat a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és a Rézler Gyula Alapítvány elnöke adja át.

Lamm Vanda s.k.
osztályelnök, az MTA rendes tagja
a Rézler Gyula-díj bizottság elnöke

TÁJÉKOZTATÁS

a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítéléséről

A Magyar Tudományos Akadémia Doktori Tanácsa 2017. október 13-i ülésén a doktori címet a következő személyek részére ítélte oda:

BÁCSI ATTILA

„A reaktív oxigén származékok szerepe a pollen által kiváltott allergiás reakciók kialakulásában” című munkája alapján,

DEMETER TAMÁS

„David Hume and the Culture of Scottish Newtonianism: Methodology and Ideology in Enlightenment Inquiry” című munkája alapján,

DOMBI PÉTER

„Ultragyors fotoemissziós folyamatok nanolokalizált elektromágneses terekben” című munkája alapján,

KARSAI KRISZTINA

„Az alapelvek rendszere az európai büntetőjogban” című munkája alapján,

KŐVÁRI ZSOLT

„A dinamómechanizmus megfigyelhető jegyei késői típusú aktív csillagokon” című munkája alapján,

LÓNYI FERENC

„Katalitikusan aktív centrumok zeolitokban: szerkezet és aktivitás” című munkája alapján,

SZABÓ RÓBERT

„Pulzáló változócsillagok és exobolygók kutatásai a precíziós űrfotometria korában” című munkája alapján.

FOGADÓÓRA

Török Ádám, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden csütörtökön – előzetes bejelentkezés alapján (tel.: 269-0114) – fogadóórát tart. Az Akadémia köztestületi tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
A szerkesztésért felelős: az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Zrt. igazgatója
Budapest, 2017.

Szerkesztő: Molnár Anna – Termékmenedzser: Egri Róbert
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865-9303

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletág (Budapest VIII., Orczy tér 1.; postacím: 1008 Budapest).
Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen (hirlapelofizetes@posta.hu)
és faxon (303-3440). További információ: 06 80/444-444.
Előfizetési díj egy évre 8880 Ft áfával. – Példányszámonkénti ára: 740 Ft áfával.

Printed in EU

